

**Відгуки, отримані в ході громадського обговорення ОНП «Історія» другого
(магістерського) рівня вищої освіти в НаУКМА
2023 рік**

Даниїл Ситник – випускник програми , здобувач вищої освіти

МП катастрофічно не вистачає обов'язкових фахових предметів з історії Другої світової війни, або ширшої історії масового насилля у ХХ ст. Йдеться не про те, щоб викласти суху хронологію, а зацентувати увагу на цікавих, складних, неоднозначних і заплутаних питаннях, як це чудово вдається у ході своїх лекцій Наталі Василівні, Максиму Васильовичу і Наталі Миколаївні. Було б дуже цікаво послухати виклад контексту (напр., витоки геноцидів), розглянути джерелознавчі (формування "образу ворога" за допомогою візуальних зображень і пейоративних прийомів) та історіографічні аспекти (дискусії про співучасть місцевого населення у Голокості). Ба більше, у контексті сучасної російсько-української війни це допомогло б створити якусь компаративну перспективу, зокрема, розглянути ідеологічні особливості

Бондар Наталя Петрівна – роботодавець, bondarnat@ukr.net

Освітньо-наукова програма «Історія» з підготовки магістрів спеціальності 032 «Історія та археологія» НаУКМа, судячи з представлених документів, являє собою освітній проєкт, спрямований на комплексну підготовку висококваліфікованих фахівців.

Беручи до уваги тривалий та інтенсивний досвід міжнародної співпраці з провідними західними університетами, науковим середовищем і НаУКМА в цілому, і викладачів кафедри історії зокрема, не викликає сумніву, що програма «Історія» розроблена і доопрацьована із врахуванням такого досвіду магістерських програм провідних західних університетів та сучасних рекомендацій та практик Європейського освітнього простору.

З огляду на потребу постійної взаємодії в рамках міжнародної академічної спільноти цілком логічними виглядає те, що суттєву увагу під час навчального часу в програмі відведено дисциплінам мовної підготовки та спрямовано на удосконалення рівня володіння українською та англійською мовою. Завдяки такому підходу виховується здатність підготовлених фахівців до репрезентації і

спілкування в межах глобальної наукової спільноти, що включає навички мовлення, письма та презентації англійською мовою.

Актуальними на часі є закладені у програму засади міжнародних контактів студентів під час навчального процесу, зокрема, можливість їх залучення до спільної навчальної програми «Історія Центрально-Східної Європи» з Варшавським університетом, що передбачає обов'язковий семестр у Варшавському університеті, й отримання додатково диплому Варшавського університету. Також програма фіксує міжнародну кредитну мобільність здобувачів через численні можливості отримання досвіду навчання й у інших зарубіжних вишах ЄС та самоініційовану мобільність за міжнародними програмами.

Коло дисциплін професійної та практичної підготовки (Вибіркові компоненти ОНП (ВК)) виглядає насиченим різноманітними курсами, збалансованим, цікавим предметами в тому числі оригінальної тематики та новаційного спрямування. Актуальними на часі виглядають такі обов'язкові та вибіркові дисципліни, як «Військова співпраця, НАТО, міжнародна безпека», «Геополітика європейської інтеграції», «Історія Центрально-Східної Європи (1989-2022 рр.)», «Польща в історії, культурі та в літературі», «Історія польсько-українських взаємин у ХХ ст.» та ін.

Закономірно, що фахівці з випускників спеціальності «Історія», в тому числі й магістри, є затребуваними серед роботодавців, привабливим є зафіксоване в програмі врахування відгуків і рекомендацій стейкхолдерів. Хотілося б, оскільки магістри історії НаУКМА можуть обіймати серед інших й такі посади, як професіонал в галузі архівної справи, зберігання музейних та бібліотечних фондів; науковий співробітник (архівна справа, музеєзнавство); архіваріус та зберігач у музеях та бібліотеках, щоб у науковій програмі знайшли ширше відображення курси з елементами архівознавства, музеєзнавства, джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін, книгознавства та кодикології хоча б в рамках вказаних курсів обов'язкової чи вибіркової компонент. Позитивно те, що випускники програми кваліфіковані також працювати в сфері здійснення охорони пам'яток історії, археології і культури.

Програма 2023 р. "Історія" повністю відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 "Історія та археологія", включаючи предмети з історії та археології, що робить випускників програми конкурентно-спроможнішими на ринку праці. Загалом запропонована освітньо-наукова програма «Історія» дозволяє здійснювати підготовку магістрів Національного університету «Києво-Могилянська академія» на високому фаховому рівні.

Бондар Н. П., завідувачка відділу стародруків та рідкісних видань Інституту книгознавства Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник.

Купрієць Людмила Дмитрівна – роботодавець, chetver_i@ukr.net

Проект змін до освітньо-наукової програми «Історія» за спеціальністю 032 Історія та археологія, яка створена викладачами кафедри історії Національного університету «Києво-Могилянська академія» відповідно до Закону України «Про вищу освіту» і введена в дію ухвалою Вченої ради НаУКМА (протокол № 12 від 29.09.2016), доопрацьований відповідно до Стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 603 від 31.05.2021, та з урахуванням досвіду магістерських програм провідних європейських університетів.

Профіль програми включає загальну інформацію про неї, мету, характеристику, особливості викладання та оцінювання, результати навчання, ресурсне забезпечення і академічну мобільність здобувачів. Метою програми є підготовка висококваліфікованих дослідників і викладачів української та всесвітньої історії, а також фахівців суміжних галузей. Поєднання теоретико-методологічних та практичних занять забезпечує здобувачів систематичними знаннями за їхньою спеціалізацією й, водночас, дає можливість розвинути в них критичне мислення, поглибити знання у гуманітарній сфері, адаптувати випускників програми під потреби ринку праці.

Програма ОНП «Історія» містить дисципліни, які враховують останні тенденції розвитку науки та культури, а здобувачі мають можливість отримати актуальні знання, що є особливо важливим для майбутнього працевлаштування. А запропоновані зміни програми відтепер повністю відповідатимуть Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія», оскільки опис програми включає не лише «історію», а й «історію та археологію», що зробить випускників програми більш конкурентно спроможними на ринку праці – вони зможуть працювати не лише в сфері дослідження і викладання української та всесвітньої історії, а й у сфері охорони пам'яток історії, археології і культури місцевого та національного значення.

Таким чином, в ОНП «Історія» за спеціальністю 032 Історія та археологія, розробленій на кафедрі історії НаУКМА, детально продумано різні аспекти становлення здобувачів як компетентних фахівців у своїй справі, а випускники програми зможуть бути працевлаштовані на посади відповідно до Державного класифікатора професій ДК 003:2010, що дає підстави рекомендувати програму до реалізації.

В'ячеслав Корнієнко – роботодавець, v.korniienko.1979@gmail.com

Навчання за освітньо-науковою програмою "Історія" дійсно дозволяє сформувати базову основу теоретичних знань з історії та археології, дає розуміння та навички оперувати фактами, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, а також формує необхідні практики роботи із різного виду історичними джерелами. Усі ці якості необхідні для подальшої науково-дослідної діяльності. Завдяки тому, що вони сформовані під час навчання, випускник програми матиме можливість швидше включитись у відповідні напрямки науково-дослідної роботи та досягнути високих результатів за набагато коротший термін. Саме тому як роботодавець вважаю необхідним рекомендувати цю програму до реалізації

Маргарита Стафійчук – випускниця програми, m.stafiychuk@ukma.edu.ua

Вітаю, мене звати Маргарита Стафійчук. Наразі я є студенткою PhD програми з історії Докторської школи НаУКМА.

У 2021 році я випустилася із магістерської програми катедри історії із чітким розумінням того, у якому дослідницькому напрямку я хочу рухатися, і якими шляхами можна дістатися до цієї мети.

Оскільки для мене написання магістерського дослідження виступає головним результатом магістерської програми, найбільшою перевагою магістерської програми катедри історії НаУКМА для мене є: допомога студентам у викристалізуванні теми свого дослідження (завдяки предметам спрямованим на аналіз, вдосконалення та апробацію дослідницьких ідей); та підбірка предметів, які скеровують студентів різної тематики, підказуючи де можна відшукати матеріали, історіографію, джерела та методологію для своїх досліджень.

Це включає як і дискриптивні історіографічні студії, так і курси присвячені певними "проблемам" чи жанрам (мемуаристика, соціо-культурна історія тощо).

Як на мене, магістерська програма катедри історії НаУКМА дуже вдало балансує між потребою втілити основну функцію магістерської програми (дослідницьку), різноманітними темами студентських досліджень, які потребують різноманітних підходів, та здатністю зробити цю програму захопливою та корисною для всіх учасників.

Степан Бліндер – випускник програми, sb2427@cam.ac.uk

Закінчення бакалаврської (2012-2016) та магістерської (2016-2018) програм Кафедри історії Національного університету "Києво-Могилянська академія" стало не просто визначальним, а фундаментальним кроком до мого фахового становлення як дослідника ранньомодерної історії Східної Європи з кількох причин:

I. Кафедра історії - це фахівці.

Викладачі кафедри історії - це фахівці, які мають репутацію авторитетних вчених. Поза викладанням вони регулярно практикують дослідження. Кожен бакалаврський та магістерський курс ґрунтується на індивідуальному дослідницькому досвіді викладача, який у реальному часі дозволяє студентам зануритися в порядок денний історичної науки. Інтегрованість викладачів у дослідницькі тренди виховала у мені вченого, який поза дослідницькою практикою стежить за дослідженнями колег.

II. Кафедра історії виховує аналітиків.

Структура бакалаврського та магістерського корпусу дисциплін вибудована так, що в центрі курікулума лежать дослідницькі проблеми з ділянки соціальної, інтелектуальної, економічної, або культурної історії. Розв'язання студентами дослідницьких проблем вимагає інтерпретації джерел через мобілізацію: 1) палеографічних навичок - вміння декодувати інформацію, медіумом якої може бути рукописний/друкований/(аудіо)візуальний текст, 2) "екзегетичних" навичок - вміння ставити тексти у релевантні для них контексти, і 3) вміння теоретизувати знання у аналітичну концепцію. Фокус курсів на розв'язанні дослідницьких проблем виховав у мені фахівця, який здатний одночасно мобілізувати вміння пропрацьовувати джерела, зінтегровувати їх з властивими їм контекстами та висновувати аналітичний продукт, яким можуть скористатися у своїх дослідженнях інші вчені.

III. Кафедра історії виховує ефективних комунікаторів.

Розв'язання поставлених у бакалаврських та магістерських курсах проблем ґрунтується на принципі диспуту. Викладач на занятті-диспуті є "арбітром," який диригує колективну агрегацію студентами необхідних для розв'язання поставленої проблеми аргументів. Наприкінці заняття студенти на основі зібраних аргументів вибудовують синтетичну відповідь на поставлену проблему. Фокус курсів на колегіальному обговоренні виховав у мені фахівця, який вміє і логічно вибудовувати аргумент, і підбирати комунікативну стратегію, яка робить його якнайконкретнішим. Досвід колегіального комунікування наукового продукту

став наріжним каменем мого академічного повсякдення: поза викладанням це виступи на конференціях, дослідницьких семінарах, симпозіумах.

IV. Кафедра історії виховує глобальних вчених.

На відміну від більшості історичних кафедр України, які мають декларативну співпрацю з партнерськими інституціями за кордоном, Кафедра історії НаУКМА має розгалужену, і, головне, перевірену реалізацією спільних проєктів (гостьові курси/семінари/конференції) співпрацю з українськими, європейськими та американськими університетами. Оскільки кафедра організовує академічні форуми, історики-початківці мають можливість налагоджувати контакти з фахівцями з усього світу. Для мене одним з визначальних заходів стала конференція "Ad Fontes," на якій кожні п'ять років вчені з усього світу збираються для обговорення проблеми соціокультурної історії ранньомодерної України та Східної Європи. Мережа персональних наукових контактів інтегрувала мене у глобальну мережу фахівців, які займаються релевантними дослідженнями і дозволяють подальшу співпрацю.

З 2020-2021 академічного року я навчаюся на докторській програмі Факультету модерних та середньовічних мов та лінгвістики Кембриджського університету (Велика Британія). Моя дисертація досліджує трансфери практик бібліотечного менеджменту у ранньомодерній Східній Європі через призму Замойського університету XVI-XVII ст. Інтегрованість в науковий порядок денний, вміння самостійно формулювати та розв'язувати дослідницьку проблему, вміння комунікувати власне дослідження та інтегрованість у глобальну академію є тими наріжними каменями кар'єрного зростання, якими я завдячую Кафедрі історії НаУКМА.